

Правда, 23 августа 1940 года:

ГОДОВЩИНА СОВЕТСКО-ГЕРМАНСКОГО ПАКТА

Год назад, 23 августа 1939 года, был подписан в Москве советско-германский договор о ненападении. Этот договор является одним из важнейших документов в истории международных отношений нашей эпохи, ибо он ознаменовал резкий перелом в развитии советско-германских отношений и явился "поворотным пунктом в истории Европы, да и не только Европы" (**Молотов**).

Подписанием договора был положен конец вражде между Германией и СССР, вражде которая искусственно разжигалась провокаторами войны, загнавшими в тупик дружбу между народами СССР и Германией.

Подписывая договор, обе стороны исходили из того положения, что вражда между обоими государствами, как это показала история, никогда не приносила пользы ни германскому народу, ни народам СССР. Различие политических систем и идеологии не могло и не должно было служить непреодолимым препятствием к установлению мирных и подлинно добрососедских отношений между обоими государствами.

Позиция Советского Союза определялась его неизменно принципиальной и последовательной политикой борьбы за мир, политикой, которая с предельной ясностью была сформулирована товарищем **Сталиным** в отчетном докладе на XVIII съезде партии:

"Мы стоим за мир и укрепление деловых связей со всеми странами, стоим и будем стоять на этой позиции, поскольку эти страны будут держаться таких же отношений с Советским Союзом, поскольку они не попытаются нарушить интересы нашей страны".

Установление дружественных, добрососедских отношений с Германией отвечало и отвечает коренным государственным интересам СССР. Поэтому Советский Союз пошел навстречу Германии, предложившей начать переговоры о заключении пакта о ненападении.

Политика Германии определялась в данной случае точно так же ее коренными государственными интересами, базировалась на трезвом учете громадного удельного веса СССР в международной жизни, влияния СССР на все международное развитие.

Крупнейшее историческое значение советско-германского пакта, неразрывно связанное с общим международным развитием, особенно отчетливо выделяется на фоне важнейших событий, которые произошли за истекший год. Советско-германский пакт был подписан в момент, когда над Европой нависли грозные тучи империалистической войны, задолго и исподволь подготовлявшейся в дипломатических канцеляриях Лондона и Парижа. Последующее развитие событий полностью подтвердило тот факт, что провокаторы войны делали главную ставку на разжигание вражды между Германией и СССР, на провокацию вооруженного конфликта между этими крупнейшими государствами Европы. Наличие таких планов подтвердило и содержание целого ряда дипломатических документов, впоследствии ставших,

против воли их авторов, достоянием гласности.

Именно этой цели — провокация вооруженного конфликта между СССР и Германией — служила пресловутая политика, "невмешательства" англо-французской дипломатии, вся мюнхенская политика, в основе которой лежало стремление натравить Германию на Советский Союз. Этой же цели служила и пришедшая на смену мюнхенской — политика вовлечения СССР в англо-французский блок. В основе этой политики лежало стремление стравить СССР с Германией, создав против Германии "восточный фронт" в лице СССР, чтобы воевать против Германии руками СССР.

Планы провокаторов, войны были разгаданы. Товарищ Сталин, выступая на XVIII съезде партии, дал убийственную характеристику так называемой политике невмешательства, которая являлась составной частью подготовки империалистической войны в Европе. Эту империалистическую войну англо-французские империалисты хотели навязать Советскому Союзу. Товарищ Сталин призвал советскую страну к бдительности, он призвал "соблюдать осторожность и не давать втянуть в конфликты нашу страну провокаторам войны, привыкшим загребать жар чужими руками". Лицемерная, двойственная игра англо-французского блока была полностью разоблачена в ходе переговоров между Англией и Францией, с одной стороны, и СССР — с другой. Эти переговоры потерпели неудачу, ибо СССР стремился в осуществлению своих государственных задач в районах западных границ нашей страны и к укреплению мира, а англо-французская дипломатия — к игнорированию этих задач СССР, к организации войны и вовлечению в нее Советского Союза.

Маневры англо-французских империалистов потерпели крах и в Москве, и в Берлине. Уже хозяйственные переговоры, начавшиеся летом 1939 года между Германией и СССР и закончившиеся заключением 19 августа 1939 года торгово-кредитного соглашения, показали, что налицо все возможности для мирного и взаимно-выгодного экономического сотрудничества.

После заключения советско-германского торгово-кредитного соглашения встал непосредственно вопрос об улучшении политических отношений между Германией и СССР.

Для переговоров в Москву прибыл германский министр иностранных дел фон-Риббентроп, и 23 августа был подписан договор о ненападении между Германией и СССР.

Сообщение о подписании советско-германского пакта было встречено с живейшим удовлетворением как народами СССР, так и германским народом. Они справедливо оценили этот исторический документ, заложивший основу для дружбы между народами Германии и СССР, как победу политики, направленной против разжигания войны.

И действительно, тот факт, что два крупнейших государства Европы договорились о мире и исключили возможность военного конфликта между ними, уже сам по себе ограничил сферу действия англо-французских организаторов войны, сузил плацдарм второй империалистической войны, которая вскоре разразилась. В результате подписания советско-германского пакта весь восток Европы был выведен из-под

угрозы превращения в театр военных действий. Нет никакого сомнения и в том, что укрепление мира на востоке Европы способствовало в громадной степени и сохранению мира на Балканах.

Однако упрочение мира на востоке Европы, сужение возможного плацдарма войны менее всего входило в расчеты тех, кто подготовлял эту войну, кто рассчитывал вовлечь в нее как можно больше государств, кто до сего времени не оставил надежд на дальнейшее расширение войны, на превращение ее во всемирную. По-этому империалистическая пресса Англии, Франции и США встретила заключение советско-германского пакта в штыки, подняла злобный вой, развернула неистовую клеветническую кампанию против СССР.

Весть о советско-германском пакте прозвучала, как последнее предостережение организаторам и вдохновителям империалистической войны. Это предостережение, однако, не возымело действия. Война началась. Первой жертвой ее стало насквозь прогнившее Польское государство, бросившееся в военную авантюру в расчете на пресловутые "гарантии" Лондона и Парижа.

Панская Польша не выдержала удара и рассыпалась, развалилась, как картонный домик, не дождавшись какой-либо помощи от своих союзников. Несмотря на эту неудачу, англо-французский блок не отказался от своих планов. И надо сказать, что и тогда живы были в империалистических кругах Франции и Англии надежды на то, что удастся взорвать советско-германскую дружбу. Этим кругам пришлось пережить новое разочарование. Советско-германские отношения продолжали развиваться благотворно для обеих сторон. 28 сентября 1939 года было подписано новое советско-германское соглашение: германо-советский договор о дружбе и границе между СССР и Германией.

Этот договор, урегулировавший вопросы, связанные с распадом Польского государства, создал прочный фундамент для длительного мира в Восточной Европе, создал предпосылки для дальнейшего развития и укрепления дружественных отношений между Германией и СССР. 28 же сентября Председатель Совета Народных Комиссаров СССР и Народный Комиссар по иностранным делам товарищ В. М. Молотов обменялся с германским министром иностранных дел фол-Риббентропом письмами по вопросам дальнейшего развития хозяйственных отношений между обоими государствами.

После распада Польского государства Германия предложила Англии и Франции прекратить войну. Советское правительство поддержало инициативу Германии. Но ни германское предложение, ни выступление СССР не нашло отклика ни в Англии, ни во Франции. Война продолжалась, неся разорение, бедствия, и страдания всем тем народам, которых организаторы войны втянули в эту бойню.

Советско-германский пакт имел крупнейшее значение для развития мирной политики Советского Союза, для укрепления безопасности советских рубежей. Советский Союз, когда возникла война между Англией и Францией с одной стороны и Германией — с другой, занял позицию нейтралитета.

Нет сомнения, что советско-германский пакт облегчил Советскому Союзу сохранение позиции нейтралитета, облегчил Советскому Союзу осуществление мирной политики.

С другой стороны, наличие советско-германского пакта, равно как и договора о дружбе

и государственной границе между Германией и СССР, обеспечило Германии спокойную уверенность на Востоке.

Развитие советско-германских дружественных отношений нашло свое выражение в укреплении и расширении хозяйственных связей между обоими государствами. В результате деятельности выезжавшей в Германию советской хозяйственной делегации и приезжавшей в СССР германской экономической делегации, были успешно завершены переговоры о хозяйственном соглашении, которое было подписано 11 февраля 1940 года. Это соглашение предусматривало широкое и взаимно-выгодное развитие товарооборота между обоими государствами.

С момента подписания советско-германского пакта о ненападении прошел год. Построенные на новой основе советско-германские отношения с честью выдержали испытание, тем более показательное, что это испытание происходило в обстановке, исключительной по своей - напряженности, в обстановке развернувшейся в громадных масштабах войны, резкого обострения противоречий между крупнейшими государствами капиталистического мира, в обстановке зарождения новых конфликтов, в условиях неизменных и упорных попыток известных международных элементов вбить клин в советско-германские отношения.

Прочность нынешних советско-германских отношений объясняется тем, что "в основе сложившихся добрососедских и дружественных советско-германских отношений лежат не случайные соображения кон'юнктурного характера, а коренные государственные интересы как СССР, так и Германии" (**Молотов**).

Pravda, on August 23, 1940:

ANNIVERSARY OF THE SOVIET-GERMAN PACT

A year ago, on August 23, 1939, the Soviet-German nonaggression pact was signed in Moscow. This treaty is one of the important documents in the history of the international relations of our era for it marked a sharp change in development of the Soviet-German relations and was "a turning point in the history of Europe and not only Europe" (**Molotov**).

Signing of the treaty put an end to enmity between Germany and the USSR, an enmity that was artificially kindled by the provocateurs of the war driven by the friendship between the peoples of the USSR and Germany into a cul-de-sac.

When signing the treaty, both sides proceeded from such a standpoint that enmity between both states, as shown in history, never benefited either the German people or the peoples of the USSR. The distinction of political systems and ideology could not and should not have served as an insuperable obstacle to establish peaceful and genuinely good-neighbourly relations between both states.

The standpoint of the Soviet Union was defined by its permanently principled and consistent policy of struggle for peace, a policy which was with utmost clarity formulated by Comr. **Stalin** in the report to the 18th party congress:

"We stand for peace and for strengthening of business ties with all countries, we stand and we will stand in this position since these countries will maintain the same relations with the Soviet Union and since they will not try to violate the interests of our country".

Establishing friendly, good-neighbourly relations with Germany met and meets the fundamental state interests of the USSR. Therefore, the Soviet Union responded to Germany's offer to begin negotiations on conclusion of the non-aggression pact.

The policy of Germany was determined in this case in the same way by her fundamental state interests, was based on the sensible accounting of the huge specific weight of the USSR in the international life, the influence of the USSR on all international developments.

The largest historical importance of the Soviet-German pact which is inseparably linked with the general international development, stands out especially distinctly against the major events which took place in the past year. The Soviet-German pact was signed at a time when over Europe hung the thunderclouds of an imperialistic war, long and gradually prepared in the diplomatic chancelleries of London and Paris. The subsequent succession of events completely confirmed the fact that provocateurs of war focused on inciting hostility between Germany and the USSR, to provoke an armed conflict between these largest states of Europe. Existence of such plans is confirmed also by the contents of a number of diplomatic documents which later have become, against the will of their authors, publicly exposed.

The notorious policy of "non-interference" of Anglo-French diplomacy, the entire Munich policy, which was based on the desire to incite Germany against the Soviet Union, served

precisely this goal - the provocation of an armed conflict between the USSR and Germany. The same goal was served by the policy of involving the USSR in the Anglo-French bloc, which replaced the Munich one. At the heart of this policy lays the desire to pit the USSR against Germany, to create against Germany an "eastern front" in the form of the USSR, to wage war against Germany with the USSR hands.

Plans of the provocateurs, wars were unraveled. Comrade Stalin, speaking at the 18th party congress, gave a crushing characteristic to so-called policy of non-interference which was a component in preparations of the imperialistic war in Europe. The Anglo-French imperialists wanted to impose this imperialistic war on the Soviet Union. Comrade Stalin called the Soviet country for vigilance, he urged "to be careful and not to give in to involve our country in the conflicts of provocateurs of the war, accustomed make someone else to pull their chestnuts out of the fire". Hypocritical, dual game of the Anglo-French block was completely exposed during the negotiations between England and France, on the one hand, and the USSR on the other. These negotiations failed, for the USSR aspired to implement state tasks in regions of the western borders of our country for securing peace, but the Anglo-French diplomacy ignored these tasks of the USSR, in order to instigate war and to involve the Soviet Union in it.

The maneuvers of the Anglo-French imperialists collapsed both in Moscow and in Berlin. Already the economic negotiations, which began in the summer of 1939 between Germany and the USSR and ended with the conclusion of a trade and credit agreement on August 19, 1939, showed that there are all the possibilities for peaceful and mutually beneficial economic cooperation.

After the conclusion of the Soviet-German trade and credit agreement the question of improving political relations between Germany and the USSR arouse directly.

For the negotiations the German Minister of Foreign Affairs von Ribbentrop arrived in Moscow, and the nonaggression pact between Germany and the USSR was signed on August 23.

The announcement on the signing of the Soviet-German pact was received with the most vivid satisfaction by both the people of the USSR and the German people. They correctly assessed this historical document which laid the foundation for friendship between the peoples of Germany and the USSR, as a victory of the policy directed against incitement of war.

And indeed, the fact is that two largest states of Europe agreed on peace and excluded the possibility of a military conflict between them, and by it limiting the scope of actions of the Anglo-French organizers of war, restricting bridgeheads for the second imperialistic war which soon bursted out. As a result of signing of the Soviet-German pact the whole eastern Europe was removed from the threat of being transformed into a theater of war. There is no doubt that securing the peace in the eastern Europe promoted in enormous extent also preservation of peace in the Balkans.

However, consolidation of peace in the eastern Europe, restriction of possible military springboards diminished least of all the plans of those, who prepared this war, who

calculated to lure into it as many countries as possible, who up to this moment have not lost hopes of further expansion of the war, of turning it into a world-wide one. Therefore the imperialistic press of England, France and the USA gave a hostile reception to the conclusion of the Soviet-German pact, raised a malicious howl, launched a violent smear campaign against the USSR.

The message about the Soviet-German pact ringed as the last caution to organizers and fomenters of an imperialistic war. This warning, however, did not take any effect. War began. As its first victim fell to the core rotten Polish state, thrown into a military adventure by relying on the notorious "guarantees" of London and Paris.

The Poland of the Pans did not withstand the blow and was scattered, collapsed like a house of cards, without standing-by and waiting for some help from her allies. Despite this setback, the Anglo-French block did not abandon its plans. And frankly, the hopes that it will be possible to blow up the Soviet-German friendship still lived in the imperialistic circles of France and England. New disappointments to experience fell on these circles. The Soviet-German relations continued to develop well for both parties. On September 28, 1939 a new Soviet-German agreement was signed: the German-Soviet treaty of friendship and border between the USSR and Germany.

This treaty, which settled questions related to the disintegration of the Polish state, created a solid foundation for a lasting peace in Eastern Europe, created the preconditions for further development and strengthening of friendly relations between Germany and the USSR. On September 28 the Chairman of the Soviet of People's Commissars of the USSR and the People's Commissar for Foreign Affairs Comrade V.M. Molotov exchanged with the German Minister of Foreign Affairs von Ribbentrop letters concerning further development of economic relations between both states.

After disintegration of the Polish state Germany offered England and France to end the war. The Soviet government supported the initiative of Germany. But neither the German offer, nor performance of the USSR did not find response either in England, or in France. War continued, bringing ruin, disasters, and sufferings to all those peoples that the organizers of war had dragged into this slaughter.

The Soviet-German pact had the largest value in development of the peace policy of the Soviet Union, for securing the safety of Soviet boundaries. The Soviet Union, when a war broke out between England and France on one side and Germany on the other, took a neutrality position.

There is no doubt that the Soviet-German pact facilitated the Soviet Union in preserving the position of neutrality, facilitated the Soviet Union in its implementation of the peace policy.

On the other hand, the existence of the Soviet-German pact, and equally, the treaty of friendship and the state border between Germany and the USSR, provided Germany the confidence for calm in the east.

Development of the Soviet-German friendly relations found its expression in the strengthening and expanding the economic ties between both states. As a result of the activities of the Soviet economic delegation which travelled to Germany and that of the German economic delegation coming to the USSR, negotiations on the economic agreement

signed on February 11, 1940, were successfully completed. This agreement provided broad and mutually beneficial development of trade between both states.

A year has passed since the time of signing of the Soviet-German non-aggression pact. The Soviet-German relations, built on a new basis, passed the test with honour, especially to be indicated, that this test took place in a situation, exceptional in its strain, in the atmosphere of the war spreading out into an enormous scale, a harsh aggravation of contradictions between the largest states of the capitalist world, in an atmosphere for birth of new conflicts, in the conditions of constant and persistent attempts of known international elements to hammer a wedge into the Soviet-German relations.

Durability of the present Soviet-German relations is accounted for the reason that "its base can be seen in good neighbourly and friendly Soviet-German relations resting not on casual reasons of passing political character, but on fundamental state interests as well of the USSR than those of Germany" (**Molotov**).

Combined computer translation.

Pravda, 23. elokuuta 1940:

NEUVOSTOLIITON-SAKSAN SOPIMUKSEN VUOSIPÄIVÄ

Vuosi sitten 23. elokuuta 1939 allekirjoitettiin Moskovassa Neuvostoliiton ja Saksan hyökkäämättömyyssopimus. Tämä sopimus on yksi tärkeimmistä oman aikamme kansainvälisten suhteiden historiassa, koska se edusti jyrkkää muutosta Neuvostoliiton ja Saksan suhteiden kehittämisessä ja oli ”Euroopan historian käännekohta eikä yksinomaan Euroopan osalta”. (**Molotov**).

Sopimuksen allekirjoittaminen lopetti vihamielisyyden Saksan ja Neuvostoliiton [tekstissä yleensä SNTL] välillä, vihanpidon, joka oli keinotekoisesti sotaprovokaattoreiden sytyttämä ja jonka Neuvostoliiton ja Saksan kansojen ystävyys ajoi umpikujaan.

Allekirjoittamalla sopimuksen molemmat osapuolet pitivät lähtökohtana näkökantaa, että vihamielisyys kummankin valtion välillä ei koskaan ole hyödyttänyt ei Saksan kansaa eikä Neuvostoliiton kansoja. Valtiollisten järjestelmien ja ideologian eroavuudet eivät voi eikä niiden pidä olla ylitsepääsemätön este rauhanomaisille ja aidosti hyvälle naapurisuhteille kummankaan maan välillä.

Neuvostoliiton lähtökohdan määritteli sen kestävästi periaatteellinen ja johdonmukainen politiikka taistelu rauhan puolesta, politiikka jonka tov. **Stalin** määritteli äärimmäisen selvästi selostuksessaan 18:nnele puoluekokoukselle:

”Me asetumme rauhan puolelle ja liikesuhteiden vahvistamiseen kaikkien maiden kanssa, me olemme ja pysymme tässä näkökannassa, koska nämä maat ylläpitävät samanlaisia suhteita Neuvostoliiton kanssa ja koska ne eivät yritä vahingoittaa maamme intressejä.”

Ystävällisten hyvin naapuruussuhteiden luominen Saksan kanssa toteutti ja toteuttaa Neuvostoliiton perustavanlaatuiset valtiolliset intressit. Siksi Neuvostoliitto vastasi Saksan tarjoukseen aloittaa neuvottelut hyökkäämättömyyssopimuksen solmimisesta.

Saksan politiikan määräsi tässä tapauksessa samoin sen perustavanlaatuiset valtiolliset intressit, se perustui järkeenkäypään Neuvostoliiton valtavan ominaispainon arviointiin kansainvälisessä elämässä, Neuvostoliiton vaikutusvaltaan kaikkien kansainvälisten suhteiden kehittämisessä.

Suurin Neuvostoliiton ja Saksan historiallisen sopimuksen historiallinen merkitys, mikä on kiinteästi kytköksissä yleiseen kansainväliseen kehityskulkuun, tulee erityisen selkeästi esille kuluneen vuoden päätapahtumia vasten. Neuvostoliiton-Saksan pakti allekirjoitettiin aikana, jolloin Euroopan yllä riippuivat imperialistisen sodan ukkospilvet, joita kauan oli asteettain valmisteltu Lontoon ja Pariisin diplomaattikanslioissa. Sitä seuraava tapahtumaketju vahvisti täydellisesti sen tosiseikan, että sotaprovokaattorit keskittyivät lietsomaan sotaa Saksan ja Neuvostoliiton välille, provosoimaan aseellisen konfliktin näiden Euroopan suurimpien valtioiden välille. Sellaisten suunnitelmien olemassaolon vahvisti lukuisten sellaisten diplomaattisten asiakirjojen sisältö, jotka myöhemmin paljastuivat julkisesti niiden tekijöiden tahdon vastaisesti.

Pahamainen Britannian ja Ranskan diplomatian ”puuttumattomuuspolitiikka”, koko Münchenin politiikka, joka perustui haluun yllyttää Saksa Neuvostoliittoa vastaan, palveli juuri tätä tavoitetta – provosoida aseellinen konflikti Neuvostoliiton ja Saksan välille. Samaa tavoitetta palveli myöskin politiikka Neuvostoliiton saamiseksi mukaan brittiläis-ranskalaiseen blokkiin, joka korvasi Münchenin blokin. Tämä politiikan ytimessä oli halu saada Neuvostoliitto ja Saksa voimainkoitukseen luomalla Saksaa vastaan ”itärintama” Neuvostoliiton muodossa, käydä sotaa Saksaa vastaan Neuvostoliiton voimin.

Provokaattoreiden suunnitelmat, sodat tuotiin ilmi. Tov. Stalin puhessaan 18:nnessa puoluekokouksessa, antoi murskaluonnehdinnan ns. puuttumattomuuspolitiikalle, joka oli osatekijä imperialistisen sodan valmisteluissa Euroopassa. Brittiläis-ranskalaiset imperialistit halusivat saada tämä imperialistisen sodan syttyvän Neuvostoliittoa vastaan. Tov. Stalinkehotti neuvostojen maata valppauteen, hän vaati, että ”on oltava huolellinen eikä annettava periksi maamme liittymiseksi mukaan sotaprovokaattoreiden konflikteihin, jotka ovat tottuneet istumaan tuleen toisen housuilla.” Brittiläis-ranskalaisen blokin tekopyhä kaksinaamainen peli paljastui täysin Britannian ja Ranskan yhdessä Neuvostoliiton kanssa käydyissä neuvotteluissa. Nämä neuvottelut epäonnistuivat, sillä Neuvostoliitto edellytti maamme länsirajojen alueilla toimeenpantavaksi valtiollisia tehtäviä rauhan turvaamiseksi, mutta brittiläis-ranskalainen diplomatia oli välittämättä näistä Neuvostoliiton tehtävistä saadakseen aikaan sodan ja vetääkseen Neuvostoliiton siihen.

Brittiläis-ranskalaisten imperialistien manööverit epäonnistuivat niin Moskovassa kuin Berliinissä. Myös ne taloudelliset neuvottelut, jotka alkoivat kesällä 1939 Saksan ja Neuvostoliiton välillä päättyivät kauppa- ja luottosopimukseen 19. elokuuta 1939, osoittivat että kaikki mahdollisuudet rauhanomaiseen ja molemmin puolin edulliseen taloudelliseen yhteistyöhön ovat olemassa.

Neuvostoliiton ja Saksan välisen kauppa- ja luottosopimuksen jälkeen nousi suoraan esille kysymys Saksan ja Neuvostoliiton poliittisten suhteiden parantamisesta.

Neuvotteluja varten Saksan ulkoministeri von Ribbentrop saapui Moskovaan, ja Saksan ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitettiin 23. elokuuta hyökkäämättömyyssopimus.

Niin Neuvostoliiton kansat kuin Saksan kansa ottivat vastaan ilmoituksen Neuvostoliiton ja Saksan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta vilkkaan tyytyväisinä. Ne arvioivat perustellusti tämän historiallisen asiakirjan, joka loi perustan Saksan ja Neuvostoliiton kansojen ystävyydelle, sotaan yllyttämistä vastaisen politiikan voitoksi.

Se tosiasia, että Euroopan kaksi suurinta valtiota sopivat rauhasta ja sulki pois mahdollisuuden sotilaalliseen konfliktiin niiden välillä, rajoitti sinänsä englantilais-ranskalaisten sotatoimijoiden toiminta-alaa, kavensi pian puhkeavan toisen imperialistisen sodan sillanpääasemaa. Neuvostoliiton ja Saksan välisen sopimuksen allekirjoittamisen seurauksena koko itäosa Euroopasta poistettiin uhka muodostua sotatoimialueeksi. Ei ole epäilystäkään siitä, että rauhan turvaaminen Itä-Euroopassa edisti valtavasti Balkanin rauhan säilymistä.

Itäisen Euroopan rauhan vakiinnuttaminen, sodan mahdollisen sillanpään kaventuminen vähensivät kuitenkin eniten niiden suunnitelmia, jotka valmistelivat tätä sotaa, jotka laskivat houkuttelevansa mukaan mahdollisimman monta valtiota, ja jotka eivät ole toistaiseksi

luopuneet toiveista sodan laajentumisesta, sen muuttamisesta maailmanlaajuiseksi sodaksi. ... Siksi Ison-Britannian, Ranskan ja Yhdysvaltojen imperialistinen lehdistö suhtautuivat vihamielisesti Neuvostoliiton ja Saksan paktista sopimiseen, nostivat pahantahtoisen ulvonnan, aloittivat kiihkeän lokakampanjan Neuvostoliittoa vastaan.

Uutiset Neuvostoliiton ja Saksan paktista kuulostivat viimeiseltä varoitukselta imperialistisen sodan järjestäjille ja innoittajille. Tällä varoituksella ei kuitenkaan ollut vaikutusta. Sota alkoi. Sen ensimmäinen uhri oli umpimätä Puolan valtio, joka heittäytyi sotilaalliseen seikkailuun luottaen pahamaineisiin Lontoon ja Pariisin "takeisiin".

Paanien Puola ei kestänyt iskuja ja mureni, hajosi kuin korttitalo jäämättä odottamaan apua liittolaisiltaan. Tästä takaiskusta huolimatta englantilais-ranskalainen blokki ei luopunut suunnitelmistaan. Ja todellakin, vielä silloinkin Ranskan ja Englannin imperialistisissa piireissä toivottiin, että he onnistuvat räjäyttämään Neuvostoliiton ja Saksan ystävyuden. Nämä piirit joutuivat kokemaan uusia pettymyksiä. Neuvostoliiton ja Saksan suhteiden kehitys jatkui molempien osapuolten kannalta hyödyllisenä. 28. syyskuuta 1939 allekirjoitettiin uusi Neuvostoliiton ja Saksan välinen sopimus: Sopimus Saksan ja Neuvostoliiton välisestä ystävydestä sekä Neuvostoliiton ja Saksan välisestä rajasta.

Tämä sopimus, joka ratkaisi Puolan valtion romahtamiseen liittyvät kysymykset, loi vankan pohjan kestävälle rauhalle Itä-Euroopassa, loi edellytykset edelleen kehittää ja vahvistaa ystävällisiä suhteita Saksan ja Neuvostoliiton välillä. Neuvostoliiton kansankomissaarien neuvoston puheenjohtaja ja ulkoasiain kansankomissaari toveri V.M. Molotov vaihtoi 28. syyskuuta kirjeitä Saksan ulkoministerin von Ribbentropin kanssa kummankin valtion välisten taloudellisten suhteiden kehittämistä.

Puolan valtion romahtamisen jälkeen Saksa tarjosi Englannille ja Ranskalle sodan lopettamista. Neuvostoliiton hallitus tuki Saksan aloitetta. Mutta Saksan tarjous tai Neuvostoliiton esiintyminen eivät saaneet vastakaikua ei Englannissa eikä Ranskassa. Sota jatkui ja toi tuhoa, onnettomuutta ja kärsimystä kaikille niille kansoille, jotka sodan järjestäjät olivat vetäneet tähän teurastukseen.

Neuvostoliiton ja Saksan välisellä sopimuksella oli suurin merkitys Neuvostoliiton rauhanpolitiikan kehittämässä, Neuvostoliiton rajojen turvallisuuden vahvistamisessa. Neuvostoliitto, kun sota puhkesi Britannian ja Ranskan sekä Saksan välillä, otti neutraliteettiasenteen.

Ei ole epäilystäkään siitä, että Neuvostoliiton ja Saksan sopimus helpotti Neuvostoliittoa puolueettomuuden säilyttämisessä, helpotti Neuvostoliiton rauhanpolitiikan toimeenpanoa.

Toisaalta Neuvostoliiton ja Saksan välisen sopimuksen olemassaolo ja yhtäläisesti, Saksan ja Neuvostoliiton välinen ystävyys- ja valtionrajasopimus toivat Saksalle luottamuksen rauhan tilasta idässä.

Neuvostoliiton ja Saksan välisten ystävällisten suhteiden kehitys on saanut ilmaisunsa kummankin valtion välisten taloudellisten siteiden vahvistamisessa ja laajentamisessa. Saksaan matkustaneen Neuvostoliiton talousvaltuuskunnan ja vastaavasti Neuvostoliittoon tulleen Saksan talousvaltuuskunnan toimien tuloksena neuvottelut taloudellisesta sopimuksesta, joka allekirjoitettiin 11. helmikuuta 1940, saatiin onnistuneesti päätökseen. Tämä sopimus tarjosi molempien valtioiden välisen kaupan laajan ja molempia osapuolia

hyödyttävän kehityksen.

Vuosi on kulunut Neuvostoliiton ja Saksan hyökkäämättömyyssopimuksen allekirjoittamisajankohdasta. Uudelle pohjalle rakennetut Neuvostoliiton ja Saksan suhteet kestivät testin kunnialla, erityisesti siihen nähden, kun tämä koe tapahtui poikkeuksellisen jännittyneessä ilmapiirissä, valtavan mittakaavan sodan ilmapiirissä, kapitalistisen maailman suurimpien valtioiden välisten ristiriitojen jyrkästi pahentuneena, syntyvien uusien konfliktien ilmapiirissä, oloissa, joissa tunnetut kansainväliset elementit jatkuvasti ja sinnikkäästi yrittävät ajaa kiilaa Neuvostoliiton ja Saksan suhteisiin.

Nykyisten Neuvostoliiton ja Saksan suhteiden vahvuus selittyy sillä, että "nykyiset hyvät naapuruussuhteet ja ystävälliset Neuvostoliiton ja Saksan suhteet eivät perustu satunnaisiin ohimeneviin poliittisluontoisiin päättelyihin vaan sekä Neuvostoliiton että Saksan perustavanlaatuisiin valtiollisiin intresseihin" (**Molotov**).

Yhdistetty konekäännös.